

Архітектура Середньовіччя

Романський та готичний стилі

Лектор:

к.е.н., доцент,

доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму

Москвічова О.С

План

- 1. Романський стиль
- 2. Готичний стиль

Групові норми

- ⦿ Присутність
- ⦿ Активність
- ⦿ Конкретність
- ⦿ Критикуючи – пропонуй
- ⦿ Пунктуальність
- ⦿ “Мовчання” мобільних телефонів

1. Романський стиль

У X ст. в середньовічній архітектурі поширюється єдиний загальноєвропейський стиль — **романський**. Назва стилю походить від слова «Roma» — Рим, і пояснюється тим, що в середньовічному будівництві використовували архітектурні традиції давніх римлян.

Романський стиль — перший загальноєвропейський стиль в архітектурі (X-XII (XIII) ст.), для якого характерні масивні споруди-фортеці.

Монастир в Ла-Сеу-д'Уржел, Іспанія

Особливості

Романський стиль вирізнявся масивністю і зовнішньою суворістю споруд, які зберігають оборонні, захисні функції. Найбільша увага приділялася спорудженню храмів-фортець, монастирів-фортець, замків-фортець. Згодом почали прикрашати фасади таких споруд за допомогою перспективних порталів, різьблених капітелей, рельєфів і, скульптур, якими

Абатство Св. Віктора, Італія

а

а

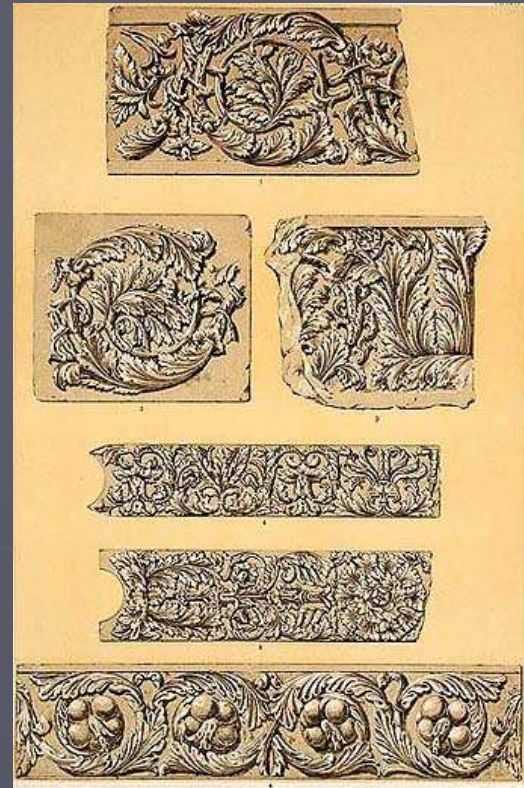
б

- Міський собор у Вормсі (Німеччина)

Церква Нотр-Дам-ля-Гранд – храм XI ст. римсько-католицької церкви у французькому місті Пуатьє

Орнаментика романського мистецтва запозичена в основному на Сході, вона ґрунтувалася на крайньому узагальненні, "геометризації і схематизації образотворчого образу. У всьому відчувалася простота, потужність, сила, ясність. Романська архітектура - характерний приклад раціонального художнього мислення".О

Мистецтво скульптури і розпису було пов'язане з мистецтвом **книжкової мініатюри**, розквіт якої доводиться на романську епоху

Св. евангелист Иоанн из Евангелия аббата Ведрикуса. Не ранее 1147г. Общество археологии и истории. Авер-сюр-Эльп, Франция.

Николай из Вердена. Переход через Черное море из Klosterneuburgского алтаря. 1181г. Эмаль по золоту. Klosterneuburgское аббатство. Австрия.

Характерне широке використання заліза і бронзи, з яких виготовлялися ґрати, огорожі, замки, фігурні петлі та ін. З бронзи відливали і чеканили двері з рельєфами.

Надзвичайно прості по конструкції меблі декорувалися різьбленням з геометричних форм: круглих розеток, напівкруглих арок, меблі розписувалися яскравими фарбами. Романські меблі робилися, в основному, з ялини, кедра і дуба.

Меблі романського стилю

Інтер'єр

Церква св. Пантелеймона у Галичі

Християни почали засвідчувати свою любов до Господа в будівництві розкішних храмів. Матеріалом для них був витесаний білий і рожевий камінь. Храми були такі великі й міцні, що при необхідності могли витримати ворожі набіги й дати прихисток парафіянам і прочанам

В оформленні церков були популярними сюжети Страшного суду, біблійні сцени, скульптури.

Перевага духовного над тілесним виражалася в контрасті духовної експресії й зовнішньої потворності

Храми, збудовані в романському стилі, мали, як правило, такий вигляд: продовгуваті приміщення, поділені колонами опорних стовпів на три або п'ять частин

- Зверху колони прикрашали **капітелі** (різьблений скульптурний орнамент). У західній частині храму будували **портал** (головний вхід), а в східній — **вівтар** (місце богослужіння). Романські храми мали товсті стіни, масивні кутові вежі й невеликі вузькі вікна, тому вони нагадували фортецю. Усередині приміщення стіни прикрашали фресками — розписом фарбами по свіжій, ще вологій штукатурці

Малі вікна,
порівняно
невисокі стіни
робили
романські храми
похмурими, наче
сповитими
мороком.

2. Готичний стиль

Зодчі прагнули наповнити будівлі світлом, це стало можливим за законами нового стилю, який назвали готичним (від назви племені готів). Він розвинувся в XIII-XIV ст. і, на противагу романському стилю, вважався варварським.

Церква Святої Анни у Вільнюсі

Особливості

найвеличнішою будівлею готичної архітектури є собор — символ багатства й могутності міста. Готичні собори були величними, спрямованими до висоти небес. Якщо в романському храмі склепіння спиралося на товсті стіни, то в готичному соборі — на арки, які трималися на стовпах. Це робило споруду просторішою і світлішою.

Будинок парламенту, Вестмінстерського палацу, Лондон

Таємничість і велич, аристократизм і містика — саме такі асоціації виникають при слові «готика».

Інтер'єр в такому стилі можливий, навіть в сучасному виконанні.

Розквіт готичного стилю припав на XII-XV століття.

Приклади первозданної готики до сих пір можна побачити в архітектурі багатьох країн Західної Європи.

Для готики характерно витонченість, прагнення вгору, просторість, насиченість тонів, химерність форми вікон і склепінь, а також хитромудрість візерунків і вітражів, що створюють в приміщенні незвичайне світлове оформлення.

Незважаючи на те, що готика є складним і досить суперечливим стилем, який часом навіває атмосферу містики і таємничості, в XIX і XX столітті цей стиль пережив своє нове відродження.

І навіть зараз багато хто прагне відтворити готичний стиль в інтер'єрі житлових приміщень, надаючи їх дизайну середньовічну суворість і розкіш.

Характерною особливістю готики є використання натуральних матеріалів.

У цьому стилі неможливо зустріти пластик або інші сучасні оздоблювальні матеріали, зате замість них у великій кількості застосовується натуральне дерево, камінь, мармур, метал і т.д.

У період розквіту готичного стилю величезну популярність придбала різьблення по дереву та каменю.

Майстри прикрашали інтер'єр приміщення різними характерними візерунками і сюжетними картинами.

КОЛІРНА ГАММА ГОТИЧНОГО СТИЛЮ

Будь-інтер'єрний стиль відрізняється певною кольоровою гамою.

Для готичного стилю характерна синьо-чорна, пурпурна, вишнева, темно-синя, сіра, рубінове і червона колірна гамма.

Щоб поєднання цих відтінків не виглядало занадто похмуро, в сучасній інтерпретації в якості основного тону використовуються білі або молочні тони.

Якщо найбільш темні кольори присутні на обробці меблів або стін, їх часто прикрашають золотистими або сріблястими візерунками.

МЕБЛІ В СУЧАСНОМУ ГОТИЧНОМУ СТИЛІ

Типові меблеві вироби в готичному стилі повинні бути масивними, дерев'яними і мати яскраві різьблені або ковані деталі.

Наприклад, спальню в готичному стилі можна доповнити великим ліжком з колонами, які при бажанні декоруються щільним балдахіном або шторками.

У цій кімнаті доречно будуть виглядати різні дерев'яні скрині, плетені крісла-качалки, столи з мармуровою обробкою, дзеркала в масивній рамі, двостулкові шафи і буфети на високих ніжках.

Щоб готичний стиль виглядав гармонійно і цілісно в будь-якому інтер'єрі, потрібно підібрати відповідні аксесуари та прикраси.

Оскільки цього стилю притаманне все химерне і витончене, його атмосферу відмінно доповнять масивні ковані свічники, картини і дзеркала в позолочених рамах, дерев'яні та металеві статуетки.

Собор Нотр-Дам

Собор Паризької Богоматері. Париж, Франція.

Собор Паризької Богоматері (Notre Dame de Paris) – Будівництво, розпочате у 1163 році, було завершено тільки в 1345. Один з найвідоміших французьких готичних соборів, Нотр-Дам де Парі відмінний приклад французької готичної архітектури, скульптури та вітражів. Під час французької революції в 1790 роки більша частина скульптур та скарбів була зруйнована і розграбована. А ще, 2 грудня 1804 тут був коронований імператором Наполеон Бонапарт.

Готичні собори це не культові споруди древніх готів, а храми, побудовані в готичному стилі архітектури. Цей архітектурний стиль з'явився у Франції в 12 столітті, він прийшов на зміну романському стилю.

Вітраж

Для підсилення гри світла використовували кольорове скло. Із нього викладали різмаїті вітражі із зображенням людей і рослин.

Крім того, в усі часи готичний стиль ряснів кольоровими яскравими вітражами, які були не тільки прикрасою фасаду будівлі, а й можливістю надати приміщенню незвичайну світлове оформлення.

У сучасній інтерпретації ця деталь може зустрічатися не тільки на фасадних вікнах, але і в міжкімнатних отворах або дверцятах шаф і сервантів.

Оскільки створення вітражів є досить копіткою і дорогою роботою, можна використовувати вітражну плівку, яка імітує їх первозданний дизайн.

Окрасою готичних соборів були портали, арки, статуї, кам'яне різьблення, орнаменти, химери (фантастичні фігури звірів), живописні полотна.

отичний собор в Мілані

Для готики характерні вузькі і високі башти, арки з загостреним верхом, колони, багатобарвні вітражні вікна і багато прикрашений фасад. Похмурі постаті горгулій та міфічних істот служили прикрасою на стінах.

Собор Святого Стефана. Відень, Австрія.

Собор Святого Стефана (St Stephen's Cathedral), розташований у самому серці Відня, пережив багато воєн і в даний час є символом свободи міста. Готичний собор стоїть на руїнах двох попередніх церков. Його будівництво було в значній мірі ініційовано в 14 столітті герцогом Австрії Рудольфом IV. А сама пізнавана характеристика собору – черепичний дах із зображенням національного герба та герба міста Відня, була додана тільки в 1952 році.

СОБОР СВЯТОГО СТЕФАНА

Бургоський собор. Бургос, Іспанія.

Кафедральний собор Бургоса (Burgos Cathedral) – середньовічний собор в однойменному місті, присвячений Діві Марії. Він славиться своїми величезними розмірами і унікальною готичною архітектурою. Будівництво собору розпочалося у 1221 році, і після тривалого майже двовікову перерви було завершено в 1567 році. У 1919 році собор став місцем поховання національного героя Іспанії Родріго Діас де віварію (Ель Сід Кампеадор) і його дружини Хімени Діас.

Бургоський собор. Бургос, Іспанія.

Реймський собор. Реймс, Франція

Реймський собор (Reims Cathedral) є місцем, в якому були офіційно короновані численні французькі монархи. Він побудований на місці базиліки, де колись (приблизно 496 рік) Святим Ремі був хрещений Хлодвіг I – один з найбільших політиків свого часу. Будівництво собору було завершено до кінця 13 століття.

Міланський собор. Мілан, Італія.

Виключно великий і складний готичний собор на головній площі Мілана є одним з найвідоміших будівель в Європі. Це один з найбільших готичних соборів у світі. Будівництво почалося в 1386 році під заступництвом архієпископа Антоніо да Салуццо (Antonio da Saluzzo) в пізньоготичному стилі більш типовому для Франції, ніж Італії. Минуло п'ять століть, перш ніж будівництво було завершено.

Севільський кафедральний собор. Севілья, Іспанія.

Севільський кафедральний собор. Севілья, Іспанія.

Розташований на місці величної мечеті Альмохади, середньовічний собор був побудований, щоб продемонструвати силу і багатство Севільї після тривалого процесу Реконкісти. На момент завершення будівництва в 16 столітті, він витіснив Собор Святої Софії, як найбільший у світі. Будівельники використовували деякі колони і елементи колишньої мечеті.

Йоркський собор. Йорк, Англія.

- Один з двох найбільших готичних соборів у Північній Європі (поряд з Кельнським собором у Німеччині). Йоркський собор височіє над горизонтом в однойменному старовинному місті і включає в себе всі етапи готичного архітектурного розвитку в Англії . Будівництво існуючої будівлі було розпочато приблизно у 1230 і завершено в 1472 році. Собор славиться найбільшими середньовічними віконними вітражами.

Кельнський собор. Кельн, Німеччина.

Кельнський собор (Cologne Cathedral) є самим відомим символом міста протягом багатьох століть. Його висота 157,4 метра. Знаменитий собор стоїть на місці, де ще в 4 столітті був розташований римський храм. Будівництво готичного собору почалося в 1248 році і велося з перервами понад 600 років. Собор присвячений святам Петру і Марії і є головним храмом Кельнської архієпископії.

Шартрський собор. Шартр, Франція.

Шартрський собор знаходиться в однойменному місті недалеко від Парижа . Його гідністю, крім того, що він являє собою один з кращих зразків французької високої готики, є те, що він практично ідеально зберігся. Більшість оригінальних вітражів собору залишилися недоторканими, в той час як архітектура бачила лише незначні зміни з початку 13 століття.

а

б

Сієнський собор, Італія

Готичні меблі

Підсумкова частина лекції

- Що корисного Ви здобули під час лекції?
- Які нові ідеї отримали?
- Які поради/рекомендації отримали для себе на майбутнє?

Відповіді на запитання

Дякую за увагу!

